

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2015/914

od 8. lipnja 2015.

o Europskom programu preseljenja

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292. četvrtu rečenicu,

budući da:

- (1) Europsko vijeće na izvanrednoj sjednici 23. travnja 2015. podsjetilo je na ozbiljnost situacije na Sredozemlju i izrazilo odlučnost da Unija treba učiniti sve što može kako bi se spriječili daljnji gubici životâ na moru i riješili osnovni uzroci humanitarne krize. Europsko vijeće nadalje se obvezalo na uspostavu prvog dobrovoljnog pilot-projekta o preseljenju diljem Unije, nudeći mjesta za osobe koje ispunjavaju uvjete za zaštitu ⁽¹⁾.
- (2) U svojoj Rezoluciji od 29. travnja 2015. Europski parlament pozvao je države članice na veći doprinos postojećim programima preseljenja i naglasio potrebu da se osigura siguran i zakonit pristup sustavu azila Unije ⁽²⁾.
- (3) Trenutačno postoji znatna neravnoteža među državama članicama u pogledu obveze preseljenja osoba. Samo petnaest država članica i tri pridružene države imaju programe preseljenja (još jedna država članica najavljuje početak programa preseljenja), tri države članice i jedna pridružena država izvršile su preseljenje *ad hoc*, dok ostale uopće ne sudjeluju u preseljenju.
- (4) Broj podnositelja zahtjeva za azil u Uniji 2014. dosegnuo je vrhunac od 626 000, dok je 6 380 državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita preseljeno u Uniju ⁽³⁾. Broj izbjeglica, tražitelja azila i interno raseljenih ljudi diljem svijeta 2013. premašio je 50 milijuna, prvi put od Drugog svjetskog rata ⁽⁴⁾.
- (5) Zaključcima Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove od 10. listopada 2014. potvrđeno je da „[...] uzimajući u obzir nastojanja država članica pogođenih migracijskim tokovima, sve bi države članice trebale dati svoj doprinos [preseljenju] na pravedan i uravnotežen način.” ⁽⁵⁾
- (6) Komisija je 13. svibnja 2015. predstavila sveobuhvatan Europski migracijski program ⁽⁶⁾ kojim se, među ostalim, utvrđuje niz hitnih mjera prilagođenih odgovoru na ljudsku tragediju na cijelom Sredozemlju.
- (7) Kako bi se izbjeglo da raseljene osobe kojima je potrebna zaštita pribjegavaju kriminalnim mrežama krijumčara i trgovaca ljudima, tim se programom Europska unija poziva da pojača svoja nastojanja u pogledu preseljenja. U skladu s tim Komisija donosi ovu Preporuku kojom predlaže da se programom preseljenja na razini EU-a ponudi 20 000 mjesta na temelju ključa raspodjele.
- (8) U slučaju da pridružene države odluče sudjelovati, ključ raspodjele i dodijeljena sredstva za svaku državu članicu i pridruženu državu sudionicu prilagodit će se u skladu s tim.

⁽¹⁾ Točka 3. podtočka q) Izjave Europskog vijeća, 23. travnja 2015., EUCO 18/15

⁽²⁾ Točke 8. i 10., Rezolucija Europskog parlamenta, 29. travnja 2015., 2015/2660(RSP).

⁽³⁾ Izvor: Eurostat.

⁽⁴⁾ Izvor: Izvješće o globalnim trendovima 2013., UNHCR.

⁽⁵⁾ Zaključci Vijeća o „Poduzimanju mjera za bolje upravljanje migracijskim tokovima”, sastanak Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove, 10. listopada 2014.

⁽⁶⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Europskom migracijskom programu, 13. svibnja 2015., COM(2015) 240, završna verzija.

- (9) S obzirom na prethodne rasprave tijekom posebnog sastanka Foruma za preseljenje i premještanje 25. studenoga 2014., ključ raspodjele trebao bi se temeljiti na (a) broju stanovnika (ponderiranje 40 %), (b) ukupnom BDP-u (ponderiranje 40 %), (c) prosječnom broju spontanih zahtjeva za azil i broju preseljenih izbjeglica na milijun stanovnika u razdoblju 2010.–2014. (ponderiranje 10 %) i (d) stopi nezaposlenosti (ponderiranje 10 %).
- (10) Ukupno 20 000 osoba trebalo bi biti primljeno u Uniju tijekom dvogodišnjeg razdoblja provedbe tog programa u državama članicama. Odgovornost za smještaj tih osoba treba biti isključivo na državama sudionicama, u skladu s mjerodavnim pravom Unije i međunarodnim propisima. To je u skladu s pozivom visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) europskim zemljama da preuzmu veće obveze u pogledu prihvata izbjeglica u okviru programa održivog preseljenja i time podupru kampanju koju vode Međunarodna organizacija za migracije i pet nevladinih organizacija.
- (11) U prepoznavanju prioritetnih regija u obzir treba uzeti stanje u susjedstvu i trenutačne migracijske tokove, osobito vezu s regionalnim programima razvoja i zaštite na Bliskom istoku, u Sjevernoj Africi i na Afričkom rogu.
- (12) Potrebno je uključiti iskustvo i stručno znanje UNHCR-a i drugih mjerodavnih tijela, uključujući Europski potporni ured za azil, radi pomoći pri provedbi programa preseljenja.
- (13) Trebalo bi poduzeti mjere za izbjegavanje sekundarnih kretanja preseljenih osoba iz države preseljenja u druge države članice i pridružene države sudionice.
- (14) Komisija predviđa doprinos tom programu stavljanjem na raspolaganje dodatnih 50 milijuna eura 2015. i 2016. u okviru Unijina programa preseljenja, utvrđenog u članku 17. Uredbe (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Kako bi se osigurala optimalna uporaba financijskih poticaja, Komisija će prilagoditi paušalne iznose i prioritete preseljenja iz tog programa donošenjem delegiranog akta, u skladu s člankom 17. stavcima 4. i 10. Uredbe (EU) br. 516/2014. U slučaju da pridružene države odluče sudjelovati u programu preseljenja, neće moći iskoristiti paušalne iznose u skladu s Uredbom (EU) br. 516/2014 kao naknadu za preuzimanje obveza,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

EUROPSKI PROGRAM PRESELJENJA

1. Komisija preporučuje da države članice presele 20 000 ljudi kojima je potrebna međunarodna zaštita na temelju uvjeta i ključa raspodjele utvrđenih u ovoj Preporuci.

DEFINICIJA I PODRUČJE PRIMJENE PROGRAMA PRESELJENJA

2. „Preseljenje” znači transfer pojedinačnih raseljenih osoba kojima je nedvojbeno potrebna međunarodna zaštita, na zahtjev visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice, iz treće zemlje u državu članicu, u dogovoru s njom, radi zaštite od vraćanja, u koju će biti primljene uz dodjeljivanje prava boravka i svih drugih prava usporedivih s pravima koja se dodjeljuju osobama pod međunarodnom zaštitom.
3. Europskim programom preseljenja trebalo bi obuhvatiti sve države članice.

SADRŽAJ PROGRAMA PRESELJENJA

4. Program bi se trebao temeljiti na europskoj obvezi da se osigura 20 000 mjesta za preseljenje. Program bi trebao trajati dvije godine od datuma donošenja Preporuke.
5. Ukupan broj mjesta za preseljenje trebalo bi dodijeliti državama članicama u skladu s ključem raspodjele iz Priloga. U slučaju da pridružene države odluče sudjelovati u programu, ključ raspodjele bit će prilagođen u skladu s tim.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 516/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju, o izmjeni Odluke Vijeća 2008/381/EZ i o stavljanju izvan snage odluka br. 573/2007/EZ i br. 575/2007/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te Odluke Vijeća 2007/435/EZ (SL L 150, 20.5.2014., str. 168.).

6. Prioritetne regije za preseljenje trebale bi uključivati Sjevernu Afriku, Bliski istok i Afrički rog, pri čemu će naglasak biti na zemljama u kojima se provode regionalni programi razvoja i zaštite.
7. Države članice i pridružene države sudionice trebale bi zadržati odgovornost za pojedinačne odluke o prihvatu, nakon odgovarajućih zdravstvenih i sigurnosnih provjera, dok bi visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice trebao biti odgovoran za procjenu kandidata za preseljenje u prioritetnim regijama i podnošenje prijedloga za preseljenje državama članicama i pridruženim zemljama sudionicama.
8. Kad se preseljenoj osobi dopusti ulazak na državno područje države članice ili pridružene države sudionice, ta bi država trebala provesti službeni postupak za pružanje međunarodne zaštite, uključujući brzo uzimanje otisaka prstiju u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, osobito Uredbom (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Direktivom 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Direktivom Vijeća 2005/85/EZ ⁽³⁾, Direktivom Vijeća 2003/9/EZ ⁽⁴⁾ te od 20. srpnja 2015. direktivama 2013/32/EU ⁽⁵⁾ i 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾.
9. Nakon tog postupka, ako država članica preseljenoj osobi dodijeli status međunarodne ili nacionalne zaštite, ta bi osoba u državi članici u koju je preseljena trebala imati prava zajamčena korisnicima međunarodne zaštite Direktivom 2011/95/EU ili slična prava zajamčena nacionalnim pravom. U tom kontekstu, za slobodno kretanje unutar Unije trebali bi vrijediti isti uvjeti i ograničenja koji se primjenjuju na druge državljane trećih zemalja koji zakonito borave u državama članicama. U slučaju sudjelovanja pridruženih zemalja trebalo bi se primjenjivati odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo.
10. Kandidate za preseljenje trebalo bi, prije nego što im se odobri ulazak na državno područje države članice ili pridružene države sudionice, obavijestiti o pravima i obvezama prema programu preseljenja te prema mjerodavnom zakonodavstvu Unije i nacionalnom zakonodavstvu u području azila, a posebno o posljedicama daljnjeg kretanja unutar Unije i/ili pridruženih država sudionica te o činjenici da im pripadaju samo ona prava koja proizlaze iz statusa međunarodne ili nacionalne zaštite u državi preseljenja.
11. Preseljene osobe koje bez odobrenja uđu na državno područje države članice ili pridružene države sudionice koja nije država preseljenja, prije završetka službenog postupka za međunarodnu zaštitu ili nakon stjecanja prava na međunarodnu zaštitu, šalju se natrag u državu preseljenja, u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ i Direktivi 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾.
12. Potrebno je osigurati praktičnu uključenost Europskog potpornog ureda za azil u provedbu programa, osobito kako bi se pružila posebna potpora državama članicama i pridruženim državama sudionicama, posebno onima koje nemaju prethodnog iskustva s preseljenjem. Europski potporni ured za azil trebao bi nadzirati provedbu programa i redovito izvješćivati o njoj.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o uspostavi sustava „Eurodac” za usporedbu otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Uredbe (EU) br. 604/2013 o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva i o zahtjevima za usporedbu s podacima iz Eurodaca od strane tijela kaznenog progona država članica i Europolu u svrhu kaznenog progona te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1077/2011 o osnivanju Europske agencije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (SL L 180, 29.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. prosinca 2005. o minimalnim normama koje se odnose na postupke priznavanja i ukidanja statusa izbjeglica u državama članicama (SL L 326, 13.12.2005., str. 13.).

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 2003/9/EZ od 27. siječnja 2003. o utvrđivanju minimalnih normi za prihvata tražitelja azila (SL L 31, 6.2.2003., str. 18.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL L 180, 29.6.2013., str. 60.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju normi za prihvata podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (SL L 180, 29.6.2013., str. 96.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL L 180, 29.6.2013., str. 31.).

⁽⁸⁾ Članak 6. stavak 2. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

13. Države članice trebale bi imati pravo na financijska sredstva razmjerna broju osoba preseljenih na njihovo državno područje u skladu s paušalnim iznosima iz članka 17. Uredbe (EU) br. 516/2014., kako je izmijenjen Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. xxx/2015 ⁽¹⁾.

ADRESATI

14. Ova Preporuka upućena je državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. lipnja 2015.

Za Komisiju
Dimitris AVRAMOPOULOS
Član Komisije

⁽¹⁾ Još nije podneseno.

PRILOG

Država članica	Ključ (%)	Raspoređenost
Austrija	2,22	444
Belgija	2,45	490
Bugarska	1,08	216
Cipar	0,34	69
Češka	2,63	525
Danska	1,73	345
Estonija	1,63	326
Finska	1,46	293
Francuska	11,87	2 375
Grčka	1,61	323
Hrvatska	1,58	315
Irska	1,36	272
Italija	9,94	1 989
Latvija	1,10	220
Litva	1,03	207
Luksemburg	0,74	147
Mađarska	1,53	307
Malta	0,60	121
Nizozemska	3,66	732
Njemačka	15,43	3 086
Poljska	4,81	962
Portugal	3,52	704
Rumunjska	3,29	657
Slovačka	1,60	319
Slovenija	1,03	207
Španjolska	7,75	1 549
Švedska	2,46	491
Ujedinjena Kraljevina	11,54	2 309

Ključ se temelji na sljedećim kriterijima ⁽¹⁾ ⁽²⁾:

- (a) broju stanovnika (brojke za 2014., ponderiranje 40 %); taj kriterij odražava kapacitet države članice da preuzme određeni broj izbjeglica;
 - (b) ukupnom BDP-u (brojke za 2013., ponderiranje 40 %); taj kriterij odražava ukupno bogatstvo zemlje te služi kao pokazatelj kapaciteta gospodarstva za prihvata i integraciju izbjeglica;
 - (c) prosječnom broju spontanih zahtjeva za azil i broju preseljenih izbjeglica na milijun stanovnika u razdoblju 2010.–2014. (ponderiranje 10 %); taj kriterij odražava nastojanja država članica u nedavnoj prošlosti;
 - (d) stopi nezaposlenosti (brojke za 2014., ponderiranje 10 %); taj kriterij odražava kapacitet za integraciju izbjeglica.
-

⁽¹⁾ Izračuni se temelje na statističkim podacima Eurostata (zatraženima 8. travnja 2015.).

⁽²⁾ Izračun postotaka izvršen je na pet decimalnih mjesta i zaokružen na najbliže više ili niže drugo decimalno mjesto radi prikaza u tablici; raspodjela osoba izvršena je na temelju izvornih postotaka izraženih na pet decimalnih mjesta.